
BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

ANY IV

Barcelona, desembre de 1920

NÚM. 9

SUMARI

	Pàgs.		Pàgs.
La Pedagogia russa, per M. Montoliu	153	VIII Concurs Nacional d'Història de Catalunya,	163
Crònica de la Protectora:		Mancomunitat de Catalunya.. . . .	166
Acords de la sessió del dia 28.	159	Noves	168
Un prec i una aclaració.	163		

LA PEDAGOGIA RUSSA

(Acabament)

ELS MÈTODES DE LA PEDAGOGIA RUSSA

Els nois van a l'escola sense llibres ni quaderns. Tampoc s'emporten temes per fer a casa. No necessiten més que les mans, ni tampoc necessiten portar res dintre el cap llur. No son obligats a posar atenció a qualsevol dels treballs escolars, ni tenir present ço que hagin fet els dies anteriors. La idea de la lliçó pròxima no els aturmenta. A l'escola no hi porten més que la seva intel·ligència oberta i disposta a rebre les coneixences i el convenciment que el dia d'avui el passaran a l'escola tan agraçosament com l'anterior i solament pensen en la instrucció des del moment que aquesta comença.

Les màximes fonamentals de la metodologia pedagògica russa son les tres següents:

- 1.ª Perquè el noi aprengui, ha d'aprendre de gust.
- 2.ª Perquè aprengui de gust, allò que aprengui ha d'ésser intel·ligible i interessant.
- 3.ª Amb el mateix objecte, les seves forces espirituals s'han de trobar en el moment mes propici per a una plena receptivitat.

Perquè l'alumne entengui el que aprèn i s'interessi per allò que li ensenyin, el mestre ha de pendre esment de no parlar-li de coses que no pot entendre ni saber i de no parlar-li de res que ell sap tan bé i de vegades més bé que el mestre. Per a no parlar de ço que el noi no pot entendre, eviti el mestre les definicions, divisions i regles generals.

Eviti el mestre també definicions gramaticals i sintètiques, i les altres abstraccions pròpies de la Gramàtica. Però procuri fer variar a l'alumne les formes de les paraules, sense nomenar aquestes formes i faci-li llegir sobretot moltes coses que ell pugui entendre. Que no corregeixi les faltes de redacció per la raó de no haver observat alguna regla; sinó perquè les frases son poc precises, confuses o lletges.

En les ciències naturals cal evitar les classificacions, hipòtesis sobre l'evolució dels organismes, explicacions de llur estructura i en comptes d'això ensenyi el mestre a l'alumne de la manera més detallada possible la manera de viure de diferents animals i plantes.

En la Història i la Geografia cal evitar donar ullades generals de grans territoris i èpoques extenses. Aquestes ullades geogràfiques i històriques no interessin al noi, mentres no tingui noció exacta i precisa de ço que cau mes enllà del seu horitzó familiar; i quant a realmes, potències, guerres i lleis, això és, l'objecte propi de la història no pot fer-se'n idea. Perquè el noi cregui la història i la geografia, cal donar-li abans impressions geogràfiques i històriques. Parleu a l'alumne detalladament de terres i països que vosaltres conegeu i de successos històrics que tingueu ben estudiats.

Eviteu en la Cosmografia les explicacions sobre el sistema solar i sobre els moviments de la terra. Per al noi que no sap res del moviments sensibles del firmament, del sol, de la lluna i dels planetes, per al qual els eclipses de sol i les observacions de fenòmens semblants en distins punts de la terra son coses desconegudes, el fer-li saber que la terra es mou circularment no és cap explicació, sinó una cosa sense sentit. El nen que creu p. e. que la terra es sosté damunt l'aigua o els peïxos (com trobem en les creències de molts pobles), jutja molt millor que aquell altre, que la terra es mou sense poguer entendre-ho ni explicar-ho. Doneu totes les explicacions possibles sobre els fenòmens visibles del cel, relateu viatges i doneu als nois solament les explicacions que ells mateixos puguin controlar en el món sensible.

En l'estudi de l'Aritmètica eviteu les definicions i les regles generals que faciliten el càlcul. En cap altre domini resulta tan perjudicial l'aprendre regles generals com en les Matemàtiques. Quant més curt i simplificat és el

procediment que aprèn el nen per fer una operació, tan més escassa serà la seva possibilitat de comprendre.

El més simplificat sistema de càlcul és el decimal i per això mateix resulta el de més difícil comprensió per a la intel·ligència infantil. Reduïu en el possible les operacions a regles que pugui comprovar el sentit comú.

Cal evitar també la constatació de resultats científics on no arriba la comprovació immediata, p. e. el pes de la terra o del sol, o les matèries de què es compon el sol, etc. Els resultats de la ciència quan són ensenyats sense la corresponent demostració obren perjudicialment en la intel·ligència infantil i l'acostumen a creure a cegues la paraula del mestre.

En el vocabulari eviteu les paraules que no corresponguin a la idea o que tinguin doble significació i proveu de substituir-les amb paraules que suscitin idees en el nen.

Ensenyeu les definicions, divisions i regles sols quan el noi posseeixi coneixements suficients per treure'n ell mateix la conclusió general, sempre que aquesta no li dificulti, ans li faciliti el treball.

El mestre ha d'evitar també donar explicacions massa llargues i detingudes de coses que el nen ja coneix de temps; altrament, corre el perill d'entendre malament o àdhuc de no entendre allò mateix que ell veia tan clar.

Això passa principalment amb coses preses de la vida mateixa. P. e. passa això, quan el mestre explica extensament el que és una cadira, o vol demostrar que un cavall és un animal, o pregunta quantes plomes són una ploma i una ploma.

Ensenyeu en general al nen ço que ell no sap i que a vosaltres mateixos fóra interessant de saber si no ho sapiguessiu.

Feu explicar lliurement al nen les coses ensenyades i si l'explicació és falsa, rectifiqueu-la; i si és bona feu-li veure que vosaltres i ell compreneu l'objecte igualment, encara que potser des de diferents punts de vista.

Perquè les forces intel·lectuals del nen estiguin en la millor disposició possible tingueu presents aquestes regles:

- 1.ª Que allí on sigui donada la instrucció no hi hagi objectes desusats o persones desconegudes.
- 2.ª Que el nen no ha de témer cap càstig per la lliçó mal estudiada o apresada, això és, per haver-la entesa malament.
- 3.ª Que el nen no ha de sentir vergonya davant del mestre o dels companys.

4.ª Que l'esperit no ha de cansar-se. No pot ésser fixat exactament el nombre d'hores de treball escolar que determinen la fatiga intel·lectual; però al mestre mateix li serà fàcil reconèixer les senyals del cansament. Quan noteu que l'esperit del nens està cansat, feu-los treballar corporalment. Del cansament venen l'estupidesa, la toçuderia i el mal humor tan freqüents entre els nens de les escoles.

5.ª Que la instrucció ha d'ésser proporcionada a les forces dels alumnes. Cal fer per manera de concentrar l'atenció tota del noi en el tema de treball corresponent. Per això convé donar als alumnes treballs de tal espècie que de cada treball en resulti per a ells un progrés sensible.

Quan més fàcil sigui la instrucció per al mestre, tant més difícil resultarà per a l'alumne. Quan més difícil per al mestre, tant més fàcil per a l'alumne. Quan més tingui d'aprendre el mestre, tant millor ensenyarà i s'amoïllarà a la intel·ligència del noi, tant millor podrà seguir el treball de la intel·ligència d'aquest.

Quant més un hom abandoni a si mateix a l'alumne i quant menys reclamin els seus treballs l'atenció del mestre (p. e. el copiar, el fer dictat, llegir alt sense entendre el text, aprendre de memòria versos), tant més difícil resultarà el treball per a l'alumne.

Per a poder tenir consciència (malgrat de totes les dificultats) de la utilitat de la tasca instructiva, cal que el mestre posseeixi una qualitat. Aquesta qualitat completa tot l'art de la instrucció. I la senyal de posseir aquesta qualitat és que durant tres hores d'instrucció el mestre no hagi sentit aburrimient ni cansament.

Aquesta qualitat es l'amor. Si el mestre té amor al seu ofici, serà de segur un bon mestre. Si ell estima els seus alumnes com un pare o una mare, ell serà millor que qualsevulla altre mestre que hagi llegit tots els llibres del món però que no estima ni el seu ofici ni els seus alumnes.

Com podem veure, totes aquestes idees són les que la Pedagogia europea occidental ha posat en moviment per fer-ne base d'una gran reforma durant els darrers cinquanta anys.

ENSENYAMENT ELEMENTAL. LLEGIR I ESCRIURE

Tot mestre que ensenyi de llegir ha de seguir els mètodes que el poble mateix ha inventat i provar-los i perfeccionar-los basat en sa pròpia experiència. Ha d'acostumar-se a mirar tot defecte en la comprensió de l'alum-

ne no com una falta d'aquest, sinó com un efecte de la deficiència de la instrucció que ell dona.

El mètode per a ensenyar a llegir és de les coses més senzilles de la instrucció. La millor i més còmoda manera d'ensenyar a llegir sols la pot donar l'experiència. En les escoles d'una gran part dels pobles d'Europa impera el mètode, dit en alemany Lautiersystem, això és, consistent en considerar les lletres en llur rigorosa valor fonètica, de manera que les consonants han de considerar-se isolades i independents de tot sò vocal. El mètode que segueix la pedagogia russa i que fou proposat per Tolstoi es separa del mètode rigorosament fonètic sense que coincideixi amb el mètode antic, seguit encara a Espanya, consistint en donar a cada lletra un nom especial (be, efe, cu, erre, ekis, zeta etc.) El mètode rús és un intermig. Totes les consonants son donades a conèixer fent seguir darrera d'elles invariablement la vocal *e*. Així l'abecedari català seria après en la forma següent: be, ce, de, fe, gue, je, ke, le, lle, me, ne, nye, pe, que, re, rre, se, te, ve, xe, ye, ze. Al nen li serà sumament fàcil absteure el sò *e* i aprendre a substituir-lo per un altre.

EL LLIBRE DE LECTURA. CARTILLA

L'objecte del Llibre de lectura ha d'ésser donar a l'alumne en un espai limitat una quantitat la més gran possible de material de lectura, ordenat i disposat en tal forma que porti insensiblement de lo fàcil i senzill a lo difícil i complicat. Considerant que la principal dificultat per llegir rau en les paraules llargues, en les noves escoles russes la primera part del llibre de lectura consta de paraules que no tenen més de dues síl·labes i sis lletres. En la segona part venen paraules que tenen més de tres síl·labes i en la tercera i darrera part entren ja paraules de quatre i cinc síl·labes.

El Llibre de lectura més usat a Rússia es compon de tres llibres o volums. El primer compren quatre parts. En la primera part hi ha l'abecedari amb gravats referents a cadascuna lletra, després síl·labes, etcètera i finalment narracions breus, faules, endevinalles, refranys etc. Tolstoi es va avançar als americans en la introducció de lletres sense perfils ni línies accesorïes, per a aconseguir que les complicacions del traçat no dificultin la retenció de les lletres en la memòria.

El segon llibre consisteix en tota una serie de narracions. El contingut d'aquestes narracions és molt variat. Faules isòpiques, històries bíbliques,

àrabs, índies, narracions històriques, descripcions geogràfiques, exposicions de ciència natural, llegendes populars russes etc.

El tercer llibre és una col·lecció d'exercicis d'eslau eclesiàstic, necessari perquè en els oficis religiosos russos s'ampra una llengua eslava antiga, semblant al búlgar.

El quart llibre conté l'aritmètica elemental, i acostuma a l'alumne als diferents tipus de xifres, i li ensenya de comptar.

El més famós i més popular llibre de lectura rus és el que escrigué Tolstoi. El criteri amb el qual ell va compondre aquest llibre ens el comunica ell mateix en una carta: «Tots els articles d'un bon llibre de lectura, diu, han d'haver passat per la censura i l'aprovació dels criats i dels moços, dels cotxers i de les cuineres, en una paraula, de la gent més humil del poble. Si cap d'aquests lectors no s'atura mai, perquè tot ho entén, l'article és excel·lent per anar al llibre. Si, emperò, després de la lectura cap d'ells pot tornar a comptar el que ha llegit, l'article ha d'ésser retirat.»

El llibre de lectura de Tolstoi és d'una gran importància a Rússia. Quan encara no havia estat declarat llibre oficial de text, ja se n'havien tirat més de un milió i mig d'exemplars.

* * *

Cal afegir quatre mots sobre el pedagog rus Teodor Schologub. És autor d'una novel·la pedagògica: «L'encantador dels morts» (en alemany «Totenzauber»; no està traduïda, que jo sàpiga.) En aquesta novel·la es tracta d'una organització escolar, que de lluny recorda l'escola de Hellerau (avui disolta) fundada per En Dalcroze. En l'escola ideada per Schologub, però, l'essencial no és l'educació del cos, sinó que en el mateix grau es cultiva l'esperit. La novetat és que tant les mestresses com les deixebles han d'anar vestides amb robes molt lleugeres: camisa blanca, sense mànecgues, gorres blaves i vermelles. Els nois porten pantalons blancs curts, i les noies i mestresses faldilles roges curtes. Esmentarem aquestes paraules de l'escriptor rus: «Els nens eren amables i francs. Les mestresses, senzilles i mostrant el mateix contentament dels alumnes. Semblen quietes i tranquil·les. Però sempre estaven ocupades. No els hi escapava res que exigís la llur atenció. Els nens feien moltes coses i sempre per llur pròpia iniciativa degut a l'organització especial de l'escola. Joc i instrucció eren aquí inseparables. La llibertat és la llei de l'escola».

L'escola somniada per Schologub és pel demés una aplicació radical del principi de llibertat predicat per Tolstoi.

MANUEL DE MONTOLIU

CRÒNICA DE LA PROTECTORA

«MES DE NOVEMBRE

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL 28

En la darrera sessió del seu Consell Directiu es varen acceptar tres socis col·lectius: l'Ateneu Nacionalista Verdaguer, de Barcelona, el Block Catalanista, de Vilafranca del Penedès i la Joventut Catalanista, de Borges Blanques. Demés Maurici Grau, Magí Roca i Sangrà, Ramon de Campmany i Montaner, Ramon Roca i Sangrà, Lluís Reig i Bernet, Cebrià Pagès i Valls, Emília Furnó Monsech, Angela Pascual Solé, Concepció Mirabet, Josep Noguera i Gallart, Albert Bassa, Hilari Salvadó Castell, L. Rovirosa, Josep Ballester, Gaieta Dasca, Antoni Daunas Dalmau, Pere Estrem i Rosselló, demés l'Ateneu Nacionalista Verdaguer, de Barcelona; Joan Balart i Armengol, Daniel Casas Elias, Tomàs Figueras i Gelabert, Ramon Picart i Felip, Isidre Morera, Francesc Rifà, Jaume Prats i Salvany, Carme Prats i Gomà, de Sabadell; Elisa Raurell Homar, de Sarrià; Romà Carbonell, Marià Malagelada, d'Igualada; Mn. Juli Fàbrega, Josep Ramon Sabater, de Figueres; Ramon Xifra i Riera, de Girona; Francisco Cirera i Llop, de Manresa; Pere Sacrest, de Les Planes (prov. Girona); Feliu Valls i Roca, Francisco Junyent, demés del Bloc Catalanista de Vilafranca del Penedès; Joventut Catalanista, de Borges Blanques; Llorenç Durban, Juli Suñer, Josep Renard, Antoni Salat i Mario, i Emili Oriol i Gil, d'Iquique; Josep Costa i Martí, Domingo Andreu, Josep Codina, Casimir Mateu, Enric Claris, Ricard Comellas, Santiago Puigbonet, Joan Sementé i Canals, Joan B. Vallverdú, Antoni Estragués Moliné, Pere Marès, Estaqui Vidal, de l'Asunción; Agustí Junyent, Josep Galobert, Jaume Roviralta, Joan Massip, Francesc Català, de Mendoza; Maria Alabeu de Rabassa, Josep Badiella, Joaquim Ferrer, Dimes Ferrer, Josep Vila Maleras, Josep Pagan, Rafel Sala, fill, Artur J. Briba, de Córdoba. També s'hi admeteren dos Socis Protectors de l'Asunción, els senyors N'Antoni Estragués i En Pere Marès. A aquests últims se'ls hi acorda un regrament efusiu.

Seguidament es dona lectura de la carta i Acta de Constitució de la Comissió Delegada de l'Asunción (Paraguay), qual Junta ha quedat constituïda com

segueix: President, En Pere Marès; Secretari, Dr. En Joan Sementé Canals; Tresorer, En Josep Serra i Fortuny; Vocals, En Josep Codina i En Ricard Comellas, ratificant-se els nomenaments i regradant al Sr. En Josep Codina les gestions portades a cap per a formar aquesta Delegació.

La Comissió Tècnica comunica el seu parer favorable a la concessió de noves subvencions a l'Escola Catalana de l'Associació Sang Nova, d'Hostafrancs, i al Foment Pedagògic que sosté actualment els Col·legis de noies de l'Institut Feminal i el de nois de Sant Jordi, acordant-se la conformitat, concedint a la primera un auxili mensual de 25 pessetes i a la segona de 100 pessetes. També s'aprova el seu informe de concessió de llibres per a les Biblioteques de les Escoles Oficials de Ciurana i Camprodon.

La Comissió Delegada de Reus comunica sobre assumptes de tràmit, la d'Igualada remet les quotes corresponents al mes d'octubre, la de Lleyda manifesta les seves gestions per al cobro de la subvenció de l'Ajuntament de Lleyda destinada a les càtedres de Gramàtica Catalana de les Normals, manifestant haver cobrat la corresponent a la Diputació Lleydatana.

Les Comissions Delegades de Mendoza i Palma de Soriano comuniquen sobre assumptes de tràmit i la de Córdoba participa el nomenament interí per al càrrec de Secretari del Sr. En Pau Iglesias, acordant-se la satisfacció.

La d'Iquique dona comte d'haver ampliat sa Junta amb un nou vocal, essent elegit per a aquest càrrec el Sr. En Joan Martori i Vila, acordant-se la satisfacció; manifestant demés que diversos socis han augmentat voluntariament llurs quotes i que un dels fundadors d'aquella Comissió Delegada, En Gil Martí, ha deixat d'existir. Es fa constar en acta la satisfacció pels desprendiments manifestats i el condol per la mort del senyor Martí. Envia també nota detallada de diferents assumptes de tràmit.

Tenint en comte la renúncia del Sr. N'Enric Arderiu de la càtedra de Gramàtica Catalana de la Normal de Mestres de Lleyda s'estima avinent consultar a la Comissió Delegada de dita ciutat sobre'l seu substitut recomanant a l'hora que es procuri funcioni la càtedra amb professor interí.

L'Excm. Ajuntament de Barcelona comunica son acord de que en la provisió de les places del Magisteri en que s'exigeixi el coneixement de la Llengua catalana es considerarà únic títol acreditatiu el Certificat de competència expedit per la Protectora a favor dels alumnes de les Càtedres de Gramàtica Catalana que ella sosté en les Escoles Normals de Catalunya.

Es fa constar en acta la satisfacció per dit acord.

Havent-se presentat alguna dificultat per a donar les lliçons de Gramàtica Catalana en l'Escola Normal de Mestres de Barcelona a l'hora sol·licitada pels deixebles, d'acord amb els mateixos i amb el seu professor s'ha aconseguit del President de la Diputació un local de la casa de Caritat per a començar el curs,

mentres se gestiona la combinació a la Normal mateixa.

Es reben comunicacions: de l'Escola Parroquial de Solius, demanant llibres, passant-la a la Comissió Tècnica; de les Escoles de l'Ateneu Democràcia, invitant al repartiment de premis dels alumnes, al qual hi va assistir el Sr. N'Antoni Riera i Ribas i demanant llibres per a la seva Biblioteca que foren concedits; de la Schola Choral Martinenca, invitant a un repartiment de premis d'un Concurs de Lectura, al qual hi va assistir el Dr. J. Riera i Puntí, havent-se'ls concedit un lot de llibres; de l'Escola Nacional Catalana de Belcaire d'Urgell, convidant al Repartiment de Premis del curs anterior (havent-se delegat al president de la Comissió Delegada de Lleyda per a que hi enviés un representant), i enviant sol·licituts per a tres nois pobres (les quals passen a la Comissió Tècnica); de l'Escola Mn. Cinto, demanant se recomani als associats del Dte. IV de Barcelona que cooperin al Emprèstit per al seu edifici social; de l'Escola de Na Maria Plarrromani, demanant l'ajuda de la Protectora per a la seva Escola Catalana (la qual es traspassa a la Comissió Tècnica); de la Junta de Govern de les Escoles de la Casa de Caritat, demanant una bonificació sobre diversos llibres adquirits, que és concedida; del Patronat de les Escoles dels Dtes. II i VI, convidant a la Festa de començament de Curs de les dites Escoles, oferint-se a assistir-hi el President i el Conseller Sr. Alà.

El President manifesta que'l vicepresident de la Comissió Delegada de Santiago de Cuba, En Josep Mestres i Mitjans, ha partit cap l'illa de Cuba, havent-li donat comiat diversos Consellers, havent fet ofrena a l'Associació d'un donatiu de 500 ptes. destinat al VIII Concurs Nacional d'Història de Catalunya, acordant-se comunicar-li l'agraïment i distingir-lo amb un Diploma d'alta estima.

També és agrait un donatiu de 100 ptes. per al mateix Concurs, del Conseller En Joan Quer.

Es llegeixen altres comunicacions: de N'Ignasi Enric Jordà, de Girona, i En Josep Ramon Sabater, de Figueres, sobre assumptes de tràmit; salutacions dels consocis En Josep Rodergas, En Josep Grant i Sala i N'Eduard Recaséns, des de París; de l'Arxiver de la Mancomunitat de Catalunya, En Joan Ruiz i Porta, enviant totes les publicacions de l'entitat capdal de la nostra terra, qual remesa és acollida amb viva satisfacció; del Sr. En Lluís Pastre, de Perpinyà, enviant exemplars del llibret «Enseignement de la langue catalane» i proposant a l'Associació cooperi a la publicació del mateix (proposta que's passa a la Comissió Tècnica); d'En Lluís G. Fàbrega, de Lima, demanant que consti la seva adhesió en tots els actes nacionalistes que's celebrin a la nostra terra; del Dr. Roig i Armengol i En Joan Llongueras, acceptant el nomenament de membre del Jurat del «Concurs Pi i Sunyer»; d'En Ramon Rucabado, agraint la felicitació rebuda de la Protectora amb motiu de la publicació del seu llibre «Compendi d'Educació Civil»; d'En H. Nadal i Mallol, anunciant la visita del soci de Montevideo senyor

N'Enric Mur (que no s'ha rebut encara); del Director de «El Gironès», sobre assumptes de propaganda, i del Dr. N'Antoni de P. Aleu, com a president del «Comitè d'Acció Catalana» del Sud-Amèrica, delegant la seva representació a la Protectora per tot quant faci referència a la confecció de la Bandera de la Mancomunitat de Catalunya i administració dels cabals que's vagin rebent d'Amèrica, destinats a tal objecte.

Altres comunicacions; de l'Ajuntament de Sabadell acollint favorablement la petició d'alguns exemplars del llibre «Compendi d'Educació Civil» d'En Ramon Rucabado editat per dita respectable Corporació; de l'«Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou» enviant un exemplar del número extraordinari del seu Butlletí dedicat a N'Antoni Daunas; de l'entitat «Nostra Parla» agraïnt la remesa de llibres per a premis dels alumnes dels seus Curssets i convidant a la Festa de Repartiment, a la qual hi va assistir el Vice-president primer N'Albert Bastardas; del Centre Popular Catalanista de St. Andreu enviant invitacions per a els actes de Festa Major; del «Foment Sardanistic» comunicant la nova Junta; de la Comissió Organitzadora dels Jocs Florals de St. Martí remetent son Cartell de Convocatòria; del «Centre Excursionista de Catalunya» invitant a la seva Festa inaugural a la qual va assistir el Conseller Sr. Alà; del Sr. N'Ezequiel Martin acompanyant un exemplar de ses conferències sobre vulgarització musical i demanant l'opinió de la Protectora sobre l'oportunitat de sa publicació (que passa a la Comissió Tècnica); del Consistori dels Jocs Florals de Barcelona el Cartell de Convocatòria per als de l'any 1921; del Consell de Pedagogia el Cartell de l'Escola d'Agricultura i d'Ed R. Forn, de Girona, un exemplar del periòdic «El Gironès» que conté un article de propaganda de l'ensenyança catalana que és molt ben acollit pel Consell.

Es dona compte del brillant èxit de la Festa Escolar Catalana celebrada el 31 d'octubre en el Parc de Barcelona, dedicada als catalans d'Amèrica, havent-hi assistit els Srs. següents en caràcter d'homenatjats: Dr. N'Antoni de P. Aleu, Albert Daroca, Josep Mestres i Mitjans, Nicolau Vilaplana i Lluís Brossa.

S'acorda l'agraïment als Srs. N'Enric Palmada, Ramón Monegal, R. Campalans, J. Rigall, J. Regàs, F. Altès i Enric Panadès; demés a les entitats següents: Excm. Ajuntament de Barcelona, Excm. Diputació, Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, Comissió Delegada de Sarrià, Centre Català «Sang Nova», Casal Nacionalista Martinenc, Centre Popular Catalanista de St. Andreu, Centre Català de Sabadell, Lliga Regionalista, Schola Choral Martinenca, Associació Catalanista de Gràcia, Ateneu Democràcia del Districte VII, Orfeó Gracienc i Ateneu Barcelonès, per haver concedit donatius per a la dita Festa. Les adhesions rebudes foren: Els Ajuntaments de Girona i Figueres, Srs. En Bofill i Matas, En Joaquim Riera i Bertran, N'Eugeni d'Ors i En Delfí Dalmau, de Barcelona. Sr. En Magí Morera i Galícia i Comissió Delegada de

Lleyda. Comissió Delegada de Figueras, Block Catalanista, Comissió Delegada, Foment Autonomista, Agrupació Nacionalista i els periòdics «Lluitem», «Quatre Barres», «Penedès» i «Catalunya Nova», de Vilafranca del Penedès. Comissió Delegada de Montevideo. Comissió Delegada de Belcaire i En Leonci Soler i March, de Manresa.

Finalment es fa constar en acta el condol de la Protectora per la mort del espòs de la Professora Sra. N'Antonia Llop, i s'acorda enviar efusiva felicitació a la Mancomunitat de Catalunya per haver atès les excitacions de la Protectora sobre la conveniència d'atendre a l'ensenyança catalana en la veïna República d'Andorra.

UN PREC I UNA ACLARACIÓ

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana agrairà que de la seva actuació se'n vulguin fer eco els periòdics de la nostra terra, reproduint o extractant els articles continguts en l'anterior «Crònica de la Protectora».

Del restant text que publiqui el BUTLLETÍ, en seran sols responsables els firmants i, en darrer terme, el Comitè al qual la direcció i redacció del BUTLLETÍ han estat encomanades.

VIII CONCURS NACIONAL D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, prosseguint la seva tasca pel desvetllament de la nostra consciència patriòtica, convoca als nois i noies catalans al *VIII Concurs Nacional d'Història de Catalunya* que tindrà lloc el proper any 1921.

El Consell Directiu de la Protectora, seguint la norma que va imposar-se ja en l'any 1914 de celebrar aquests Concursos Nacionals d'Història alternativament a Barcelona i en altres llocs de Catalunya, ha disposat que'l prop-venent tingui lloc a la ciutat de Barcelona els dies 15 i 16 de maig (Pasqua Florida) al Palau de la Generalitat i a les hores que s'anunciaran oportunament.

El Concurs és regirà per les següents

BASES:

1.ª Es considerarà Cooperadores al Concurs les entitats que hi contribueixin amb subvencions en efectiu i Protectors els particulars que facin donatius en metàl·lic o en llibres per a premis als concursants.

2.ª Els exercicis seran públics i en Llengua Catalana; podent-hi pendre part nois de deu a divuit anys i noies de deu a vint anys.

3.ª Entre els inscrits s'establirà sis seccions; tres per als nois i altres tres per a les noies; la primera de cada agrupament la formaran respectivament els nois i noies de deu a dotze anys; les segones de dotze a quinze anys; i les terceres, els nois de quinze a divuit anys i les noies de quinze a vint anys.

4.ª Els inscrits a les dues primeres seccions hauran de demostrar, en un exercici oral, coneixements sintètics i conjunts d'Història de Catalunya (podran consultar els compendis de Mossèn Norbert Font i Sagué, Antoni Bori i Fontestà, Joan Oliva i Rafel Monjo). Els inscrits a les segones deurán donar detallades explicacions sobres els fets més remarcables de cada època i regnat (podran consultar l'Història de Catalunya de N'Antoni Aulèstia i Pijoan). Els que figurin a les terceres seccions tractaran dels fets, costums i civilització de l'antiga Nacionalitat Catalana, des de sa fundació fins a la pèrdua de les seves llibertats. Els concursants d'aquesta darrera secció, a més de l'exercici oral, seran sotmesos a un exercici escrit sobre un tema escollit pel Jurat en l'acte mateix i igual per a tots, el qual deurán desenrotllar en l'espai màxim de dues hores. (1)

Els concursants de totes tres seccions deurán presentar quinze dies abans de la data assignada per al Concurs, els estudis, treballs, mapes, etc., que hagin fet durant l'any, si desitgen que'l Jurat pugui formar més complert judici de la seva aplicació i coneixements.

5.ª Els nois i noies que hagin obtingut premis en efectiu en Concursos anteriors, no podran presentar-se a aquest sinó en secció més avançada.

6.ª Els premis en efectiu per als concursants es donaran en llibretes de les Caixes d'Estalvi que existeixin a la Comarca d'on els premiats procedeixin, i, en cas de no haver-n'hi en elles se'ls hi entregaran en metal·lic.

7.ª Els que desitgin presentar-se a aquest Concurs, deurán inscriure's, el més tard quinze dies abans de la data de la seva celebració, al domicili de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana (carrer de la Canuda, 14, principal, Barcelona) a fi que es pugui saber amb temps el nom-

(1) L'Associació P. de l'E. C. té editats uns Qüestionaris per a servir de base en els exercicis del Concurs i per a millor orientació dels professors que hagin de preparar els concursants. També té la Protectora en premsa un Compendi d'Història de Catalunya dels senyors En Ferran Valls i Taberner i En Ferran Soldevila; però no convé refiar-se'n encara per aquest Concurs per ser probable que apareixi poc temps abans d'ell.

bre de concurrents amb mires a l'organització dels actes del Concurs.

8.ª Els premis oferts podran ésser concedits o no, a judici exclusiu del Jurat examinador, les decisions del qual seran inapel·lables.

9.ª El Jurat Examinador i Qualificador del Concurs serà nomenat oportunament pel Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el qual procurarà que hi tinguin representació les entitats Cooperadores del Concurs.

Els premis en efectiu es distribuïran en la forma següent:

PREMIS

Primera secció de nois: Tres primers premis de 25 ptes. Tres segons premis de 15 pessetes.

Segona secció de nois: Tres primers premis de 50 ptes. Tres segons premis de 30 pessetes.

Tercera secció de nois: Tres primers premis de 75 ptes. Tres segons premis de 45 pessetes.

Primera secció de noies: Tres primers premis de 25 ptes. Tres segons premis de 15 ptes.

Segona secció de noies: Tres primers premis de 50 ptes. Tres segons premis de 30 ptes.

Tercera secció de noies: Tres primers premis de 75 ptes. Tres segons premis de 45 ptes.

Premis extraordinaris oferts pel Dr. En Josep Murillo i Mombrú, de l'Havana.

Es podran concedir dos Premis d'Honor de 250 pessetes un als joves i altre a les senyoretes, de les terceres Seccions respectives, que en els exercicis d'aquest Concurs hagin demostrat notable superioritat de coneixements d'Història de Catalunya. Per optar a aquests Premis d'Honor caldrà que hagin obtingut la primera qualificació en els llurs exercicis i que's subjectin a nou examen especial, si el Jurat ho estima avinent.

Als examinats que no obtinguin premis en metàl·lic, i, segons el judici del Tribunal, sien mereixedors de recompensa, se'ls farà entrega de llibres o altres presents com a record del Concurs.

Premi extraordinari ofert per En Josep Mestres i Miljans, de Santiago de Cuba.

Serà concedit un Premi en efectiu de 500 pessetes i Diploma d'Honor,

al professor que a judici del Tribunal, hagi demostrat amb la presentació dels seus alumnes més entusiasme i intel·ligència al respondre a la present crida; essent necessari per optar al mateix que es presenti quinze dies abans de la data del Concurs una Memòria exposant el mètode seguit en l'ensenyament d'Història de Catalunya i els resultats obtinguts, consignant els noms dels seus deixebles.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana prega a tots els Catedràtics, Mestres (Oficials i no oficials) i establiments d'ensenyança que posin gran interès en preparar joves i senyoretes per a concórrer-hi, entenent que així faran obra patriòtica.

Un distingit escriptor nacionalista ha dit recentment: «Cal escampar la coneixença de la nostra història, per a posar novament en el pit de tots els catalans el legítim orgull de la raça. Aquest orgull ha d'ésser una força poderosa que ens dugui a treballar per la reconquesta, en els temps esdevenidors, de l'alt lloc perdut per la pàtria nostra.»

Barcelona, desembre de 1920.

Pel Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana,

El President,

MANUEL FOLGUERA I DURAN

El Secretari,

JOSEP M. FOLCH I TORRES

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, en la seva sessió del dia 25 de novembre proppassat, va acordar obrir un concurs per a elegir la població en la qual haurà de construir-se un edifici destinat a Escola graduada, mitjançant les següents

BASES:

1.ª L'Escola que es projecta serà construïda i organitzada per la Mancomunitat de Catalunya qui respondrà també del seu funcionament. En ella es donarà l'ensenyament complet del futur ciutadà, desde les primeres lletres fins el moment que havent assolit l'alumne una formació integral i la base de cultura indispensable a la vida moderna, pugui fer l'aprenentatge

d'oficis o professions o pugui iniciar la seva especialització en els estudis d'ordre tècnic, professional o científic.

2.ª L'Escola haurà de funcionar en un edifici construït de planta i s'instal·larà en una ciutat rural amb bones vies de comunicació, centre de comarca agrícola que tingui ella mateixa l'agricultura com a base de riquesa i activitat.

3.ª L'elecció de la localitat on degui ser instal·lada l'Escola es farà per concurs. Podran pendre part al concurs els Ajuntaments o Junes de veïns degudament constituïdes que demés de pertànyer a una localitat que reuneixi les condicions prescrites en la base anterior acceptin i compleixin les següents condicions:

a) Oferiment de terreny que tingui les condicions de situació i salubritat necessàries per una Escola. La superfície del terreny pot ésser prevista en general a l'entorn d'un 2.000 metres quadrats. El terreny serà cedit a la Mancomunitat mitjançant escriptura pública essent a càrrec dels concursants les despeses de cessió. En tots els casos el dictàmen dels facultatius de la Mancomunitat serà el que determinarà la validesa de l'oferiment.

b) Entregar a la Mancomunitat una quantitat efectiva no inferior a 75.000 pessetes en sentit de contribució a les despeses de construcció i instal·lació.

c) Fixació d'una quantitat per despeses no inferior a 300 pessetes anuals per cada una de les classes o graus en que es dividirà l'escola a comptar fins a set. Aquesta obligació no s'aplicarà a les seccions que puguin passar d'aquest número.

d) Suministre d'aigua i llum pel futur local escolar, sigui la que es vulgi la seva població i per atendre en quant a l'aigua els serveis de classe, neteja, waters, calefacció, dutxes i recs pel jardí o hort que voltí l'edifici.

4.ª Per l'admissió a concurs caldrà l'acceptació prèvia dels terrenys que s'ofereixin vist el dictàmen dels facultatius de la Mancomunitat.

5.ª Quan els concursants siguin Municipis per ésser admesos a concurs els oferiments que facin hauran d'haver estat aprovats en sessió i en Junta de vocals associats.

6.ª El Consell Permanent un cop determinats els oferiments amb dret a concursar, els sotmetrà a un organisme per a que estableixi raonadament una gradació entre els ofertors. Serà elegit l'ofertor que obtingui el primer lloc. En cas de semblar anàloga la importància dels oferiments el Consell Permanent elegirà lliurement entre ells. Es senyala la data del 15 de gener

de 1921 com a terme per la presentació d'instàncies, la del 31 del mateix mes per la determinació de les ofertes que entrin a concurs i la del 10 de febrer subsegüent com a màxim per l'elecció de la localitat.

7.ª L'obligació de començar les obres no tindrà lloc per la Mancomunitat fins i tant que hagi estat inclosa en els seus presupostos anuals la oportuna partida i sempre que hagin estat complertes pel concursant elegit, les condicions *a)* i *b)* de la Base tercera i el Municipi corresponent es trobi al corrent dels pagaments exigibles amb la Diputació respectiva i amb la Mancomunitat. Si el compliment d'aquestes condicions no té lloc dintre els primers sis mesos del presupost en que vigeixi l'esmentada partida d'instal·lació s'entendrà caducada l'oferta i podrà el Consell Permanent, si ho creu necessari, proposar-la a la localitat que pugui seguir en ordre, a tenor de la base sisena.

NOVES

CONSELL GENERAL.—Ha sigut senyalada la data del diumenge dia 9 de gener de 1921, i hora les onze del matí, per a la celebració del Consell general reglamentari de la Protectora, el qual tindrà lloc com els altres anys al local del Centre Excursionista de Catalunya, (carrer del Paraís).

Els senyors Socis de l'Associació rebran amb aquest número del Butlletí l'oportuna convocatòria.

RECTIFICACIÓ. — En el nostre darrer número per una errada de caixa aparegué invertit el sentit del text, a l'últim paràgraf de la pàg. 133.

Allà on diu:

«A Alemanya han predicat la caràcter obligatori de la instrucció etc.»
ha de dir:

«A Alemanya han predicat la supressió del caràcter obligatori de la instrucció, etc...»

INDEX

CRÒNICA DE LA PROTECTORA

	<u>Pàg.</u>
Acords de la sessió del dia 13 de desembre (any anterior)	2
Acords de la sessió del dia 8 de gener	20
Consell general del 11 de gener	23
Acords de la sessió del dia 22 de gener	25
Acords de la sessió del dia 10 de febrer.	38
Acords de la sessió del dia 9 de març	54
Acords de la sessió del dia 13 d'abril	67
Acords de la sessió del dia 11 de maig	83
Acords de la sessió del dia 22 de juny	99
Acords de la sessió del dia 20 de juliol	105
Acords de la sessió del dia 9 de setembre	110
Acords de la sessió del dia 27 de setembre	135
Acords de la sessió del dia 28 d'octubre.	139
Acords de la sessió del dia 28 de novembre	159
II Concurs del «Premi República Argentina. — Remesa de Premis .	41
VII Concurs Nacional d'Història de Catalunya	86
VIII Concurs Nacional d'Història de Catalunya	163
Concurs dels Premis «Pi i Sunyer»	134
Comissió Delegada de Nova York: acta de constitució	1
Comissió Delegada de Rosario de Sta. Fe: acta de constitució	92
Els Concursos infantils d'Ensenyança catalana	123
Homenatge als Catalans d'Amèrica	144
L'Associació Protectora de l'Ensenyança catalana a Figueres.	81
La Protectora i els Catalans d'Amèrica	58

Les colònies de la Protectora	54
Llista d'Escoles Catalanes	123
Sarrià en la diada de la Llengua catalana	8
Universitat catalana	28
AJUNTAMENT DE BARCELONA	
Llegat de D. Josep Pelfort	30
ALFONS MASERAS	
L'obra cultural d'un poble. Escoles, biblioteques i publicacions lituanianes.	17
ASSOCIACIÓ DE PROFESSORS DE CENTRES DE CULTURA DE CATALUNYA	
Concurs de lectura i ortografia catalanes, amb exercicis de traducció a l'idioma castellà	47
JESÚS SANZ I POCH	
Envers una veritable política catalana	11
JULITA FARNÉS	
L'Escola municipal Montessori de Canet de Mar.	71
L'ESCOLA CATALANA DEL POBLE NOU	
Memòria de l'any MCMXX.	49
LES ESCOLES CATALANES	
Començament	97
Col·legi de St. Jordi	98
Escoles del Districte II.	125
Escoles del Districte VI	126
MANCOMUNITAT DE CATALUNYA	
«L'obra a fer»	34
Escola d'Estiu	78
Estudis Normals	115
Concurs per a elegir la població en la qual haurà de constituir-se un edifici destinat a Escola Graduada	166
MANUEL DE MONTOLIU	
La Pedagogia russa.	128 i 153

MARIA NOGUER

- De la participació dels Sords-muts en els jocs del infants oients . . . 43

M. T. P.

- Idees pedagògiques de Mossèn Baldiri Reixach . . . 13 i 65

NOSTRA PARLA

- Cursets de Llengua catalana . . . 7

P. R.

- Un quart d'hora de Quixot . . . 33

- Bibliografia . . . 60 79 i 93

R. RUCABADO

- En vigílies de reis: la Joguina infame . . . 10

BIBLIOGRAFIA

- El Somni de Bernat Melge*, reducció de Ll. Nicolau d'Olwer . . . 60

- La Conquesta de Mallorca*. Extret de la Crònica de Jaume I, reducció de Ll. Nicolau d'Olwer. . . 61

- L'Assistència dels malalts*, pel Doctor B. Pijoan Soteras . . . 62

- Resum de Meteorologia*.—Dr. E. Fontseré. . . 63

- De la «Vita» de Benvenuto Cellini*.—Fragments traduïts per Carles Riba . . . 79

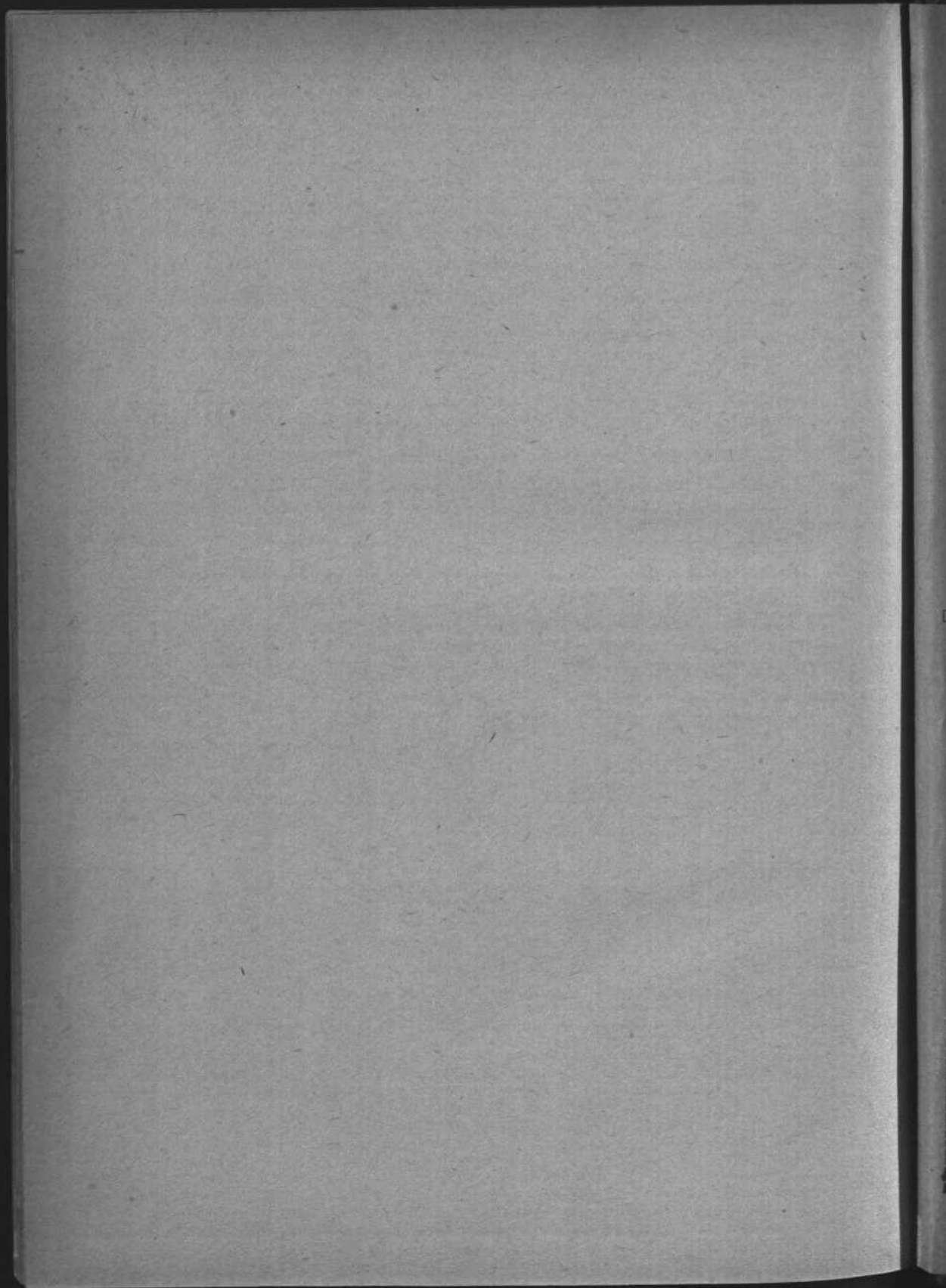
- L'Arquitectura Romànica a Catalunya*, J. Puig i Cadafalch. . . 93

- NOVES . . . 16, 32, 48, 64, 80, 96, 121, 151 i 168

- ÍNDIX . . . 169

9986.

EN PATUFET

SETMANARI POPULAR

Publica un suplement de novel·la
i una rondalla cada setmana

PREU D'EN PATUFET

Solt. 5 cèntims
Amb fulletó i rondalla . . . 10 »

PREU DE SUSCRIPCIÓ PER UN ANY

En Patufet, solt. 3'— ptes.
Amb suplement i rondalla a
Barcelona 5'50 »
A fora 6'— »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Cardenal Casañas, 4. - BARCELONA

Fabricants, comerciants
i particulars

En Joan B. Llonch

resident fa vinticin anys a Buenos Aires,
(República Argentina), vinculat comer-
cial social i artísticament, solvent, amb
bones i moltes referències, desitja obtenir
REPRESENTACIONS, COMISSIONS
i tota mena d'encàrrecs que se li facin.

Caseta de Correu, núm. 1567

BUENOS-AIRES

(República Argentina)

FÁBREGAS i RECASENS BANQUERS

Valors : Cupons : Banca : Canvi : Giros

Telèfons A 2248 i A 3453

Apartat de Correus 568

Telegrams i Telefonemes: FABRECA

Rambla dels Estudis, 4

BARCELONA

ESTEVA Y CIA

FABRICA
DE
MARCS
I
MOTLLURES

PASSEIG
DE
GRACIA
18
BARCELONA

ACABA DE SORTIR

QÜESTIONARI

SOBRE HISTÒRIA DE CATALUNYA PER
A SERVIR DE GUIA EN ELS CONCURSOS
NACIONALS DE L'ASSOCIACIÓ PROTEC-
TORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Preu 0'75 pessetes

De venda a l'Associació, Canuda, 14, pral.
i a les principals llibreries

INFANTS I FLORS

VOLUM DE
POESIES PER ALS INFANTS

Es ven a benefici de L'Associació
Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Principals llibreries i al domicili
de l'Associació: Canuda, 14, principal.

Preu: DOS RALS

PUBLICACIONS

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA
DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Manuel Milà i Fontanals

NOTES BIOGRÀFIQUES I CRÍTIQUES

PER ANTONI RUBIÓ I LLUCH

Preu: 1'50 ptes.

Gramàtica Catalana

PER POMPEU FABRA

Curs Mitjà

Preu: 2 ptes.

Cartipàs Català

Preu: 15 cèntims. Sèrie completa de
5 cartipàsos: 75 cèntims.

Aritmètica i Geometria

PER JOSEP GALÍ I FABRA

Preu: 2'25 Ptes.

De venda a les principals llibreries i a les oficines
de l'Associació: Canuda, 14, principal

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 911

TELÈFON. A. 2766

BARCELONA

